АДОЛАТ МЕЗОНИ НЕГА БУЗИЛАДИ?
ёки кечикиб қарор топган ҳақиқатдан кимга фойда-ю, кимга зарар?

Ҳеч ўйлаб кўрганмисиз, одамлар нега шикоят
ади? Бекорчиликданми ёки бировларни шаънини
ёқости қилиш учунми? Асло. Назаримда шикоят
зган киши унинг эртасини обдон ўйлайди.
Агарда у виждони олдида ўзи хақ эканлигини
ботлай билмаса, бу ишга киришмайди ва ёзган-
инг ортидан юзи ёруғ бўлишига ишончи етмайди.
Хуллас, қайсидир маънода адолат тарозиси
узиладики, одамлар шикоят ёзишдан бошқа чора
полмай қолади. Бу сўзларнинг исботини ўнлаб
доралараларга шикоят хати билан мурожаат қилган
арғона тиббиёт билим юртининг собиқ бўлим
ошлиғи Бибизуҳра Олимова мисолида ҳам исбот
тиш мумкин.

— Инсонни тушуниш муш-
л экан. Кимгадир яхшилик
илмоқчи бўлсангиз, у сиз-
и бошқача тушунаркан, —
йди Бибизуҳра опа. — Би-
им юртида 1987 йилдан
999 йилгача ўқитувчи, 1999
илдан 5-бўлим бошлиғи ва-
ифасида ишлаб келардим.
ш фаолиятим давомида би-
р марта ҳайфсан ёки огоҳ-
антириш олганим йўқ эди.
ксинча, қилган хизматимга
оимо раҳмат эшитардим.
ммо 2001-2002 ўқув йилига
елиб номим бутунлай ёмон
тлиққа чиқди. Гўё бунинг
ўзига яраша" сабаблари
ордек. Ҳафсала қилсангиз
ен бир бошдан айтиб бе-
ай, сиз қулоқ тутинг. Бундан
андай хулоса чиқариш ўзин-
изга ҳавола.

Мен бошчилик қилган
ўлим билим юртидаги энг
ўп талаба таҳсил оладиган
ўлим ҳисобланиб, унда 835
алаба таҳсил оларди. Улар-
инг ҳар бирига жавобгарлик
абиийки, зиммамда эди. Шу
оис имкон қадар ҳар бир та-
абанинг қандай ўқиши, қан-
ай юриши, яшаши билан
изиқиб борардим. 2002 йил
прель ойида хонада ўтирсам
ир талаба келиб, "Сизни
частка нозири чақираяпти",
деди. Бир ўқитувчи билан у
рга бордик. Бизни уй "дом-
ом"и ва бир нечта шу уйда
шовчи кишилар кутиб олиш-
ди. Улар мен раҳбарлик
илаётган бўлимда ўқийдиган
ч нафар қиз шу уйда яшаш-
арини таъкидлаб, булар-
инг ичида бирининг ҳулқи
узуқлигини, ярим кечада
урли русумдаги машина-

ларда кишилар келиб, сигнал чалиб, уларнинг тинчини бузишини айтишди.

Биз участка нозири билан маслаҳатлашиб, ўқишларига бор-йўғи 20 кун қолганлигини, кейин ҳаммаси амалиётга, ўз уйларига кетишларини айтиб, уларнинг тарбияси билан шуғулланишни ўз зиммамизга олиб, қизлар билан юзма-юз суҳбатлашиб, сўнг уларни дарсга юбордик.

Аммо, "Ўрганган кўнгил, ўртанса қўймас", деганларидек хулқи бузуқ талаба қизимизни бу йўлдан қайтаришнинг иложи бўлмади. Онасини чақиртирдик ҳам барибир, бунинг чорасини тополмадик. Чунки бундан олдин ҳам онаси билан чиқишмай қолганда, кўп миқдорда дори ичиб туман шифохонасига тушган экан. Қизни ўзимиз қаттиқроқ назоратга олмоқчи бўлдик. Бироқ кутилмаганда яна ўша қизимиз йўқ бўлиб қолди. Ҳамхоналаридан ярим кечаси йигитлар келиб, ўша қизимизни топиб беришини сўраркан...

У орадан 15 кун ўтгандан сўнг, ғалати кийинган ҳолда пайдо бўлди. Мен ёнимга чақириб, шунча кун қаерда юрганини сўрадим. Унинг кўриниши бошқача эди. Чидаб туролмай бироз қаттиқроқ гапирдим:

. Мастмисан ёки нашапаша чекдингми, нега бунча циркдаги масхарабозга ўхшаб кийиниб юрибсан, ҳеч бўлмаса онангни ўйла, дедим ва қайтиб бунақа кийим киймасин деган мақсадда шимининг сўкилган жойидан тортган эдим бироз йиртилди. Унга тўғри юришни маслаҳат қилиб, чиқариб юбордим. Қарабсизки, бир пастдан кейин талаба қизлардан бири югуриб келиб ўша қизимизнинг дори ичиб қўйганлигини айтди. Югуриб чиқиб, ундан нима бўлди, деб сўрасам, "Сиз билмайсиз мен адойи тамом бўлганман. Бир йигит билан икки ҳафта бирга яшадим, энди олмайман деяпти", деди. Зудлик билан "Тез ёрдам" чақириб, онасига одам юбордик. Онаси ўша куни келмади. Эртасига келиб, мени қидириб тополмай билим юрти ўқитувчилари дан кимларгадир учрашибди. Улар биргаликда бориб, қизнинг холини сўрабди. Хуллас, шу тариқа нима бўлганлигини билмадиму, аммо дастлабки куни дори ичиш сабабини мутлақо бошқача талқин қилган қиз, бирданига "гўнини тескари" кийди. Гўёки, менинг қаттиқ гапирганим ва бироз шимини йиртганим уни ўз жонига қасд қилишга уринишига сабаб бўлибди. Ёнидаги бирга турадиган қизлардан ҳам гувоҳ сифатида шу мазмунда кўргазма беришини сўрашибди. Аммо, қизлар рози бўлишмабди. Эртасига билим юрти директори Б. Исмоилова чақирди. Ўша қиз билан онаси ҳам келишди. Биргаликда ўтириб суҳбатлашдик. Бироқ 24 апрель 2002 йил эрталаб директор Исмоилова "Кичик кенгаш" йиғиб, йиғилишда: — Б. Олимова, Ж. Ҳ.нинг шимини йиртганлиги учун ва талабалардан беш минг сўмдан йиққани учун нуфузли идораларнинг биридан шикоят тушди, улар ишдан четлатилишини сўрашди. Бугундан бошлаб, Б.Олимова бўлим бошлиғи вазифасидан четлаштирилди,— деди. Бошимга совуқ сув қуйгандай бўлди. Очиғи, нималар бўлаётганлигини англолмай қолдим. Наҳотки, мен шундай бўлсам, деган савол бот-бот хаёлимдан ўтди. Айниқса, "беш минг сўмдан йиғиб олибди", деган гап суяк-суягимдан ўтиб кетди. Ахир, биз бу пулларни директор ва ота-оналарнинг розилиги билан йиққандик. Қолаверса, менинг бунга умуман дахлим йўқ. Бу иш билим юртидаги ота-оналар раисига юкланганди. Қанча пул йиғилганини билмайман, ҳатто бир сўмини ҳам ушлаганим йўқ. Қолаверса, бу ўринда шикоят қилишга ҳожат йўқ. Чунки бунда иштирок этиш мажбурий эмасди. Пул битирувчи талабаларнинг анъанавий хайрлашув кечасига тўпланаётганди.

Орадан бир неча кун ўтгандан сўнг, мени терговчи чақирди. Аммо айбим йўқлиги сабабли, ҳеч қандай чора кўрилгани йўқ. Бунинг исботи сифатида Фарғона шаҳар прокуратурасининг катта терговчиси И.Эсонқуловнинг хатидан кўчирма келтиришим мумкин. "Фарғона шаҳар прокуратураси томонидан Ж. Ҳ.ни 2002 йил 19 апрель куни ўз жонига қасд қилиб, 36 дона димедрол дориларни ичиб юборганлиги фактлари юзасидан тўпланилган материалар бўйича суриштирув олиб бориш давомида сизларнинг ҳаракатларингизда жиноят аломатлари бўлмаганлиги сабабли, 2002 йил 1 май куни Ўзбекистон Республикаси ЖПКнинг 83-моддаси 2-банди ва 333-моддалари тартибида жиноят иши қўзғатишни рад қилиш ҳақида қарор қабул қилинган".

Энг қизиғи, терговчи ўз жонига қасд қилган қизга билим юртидан хулқи, тартибинтизоми борасида тавсифнома сўраганида, "Дарс қолдирмаган, хулқи ҳам яхши", деб ёзиб беришибди. Ахир, ўйлаб кўринг, кўчада туппатузук юрган қизга бирон киши қаттиқ гапирадими, албатта, йўқ, ёки ўз-ўзидан киши жонига қасд қиладими? Ана шулар ҳақида ўйлар эканман, билим юрти раҳбарияти мени ишдан бўшатишдан олдин ёки ўша тавсифномани битаётганда нега ўйлаб кўрмади экан? Бундан ташқари, ишдан бўшатишаётганда мен тўғримда нуфузли идораларнинг биридан оғзаки маълумот тушганлигини балла айтишган эди. Бунга аниқлик киритиш мақсадида

улар тилга олган идора
ёзма мурожаат қилдим, аф
суски буларнинг бари ёлғо
экан. Улар менга буни ха
орқали маълум қилди.

Шундан сўнг, нотўғри иш
дан бўшатилганлигимг
ишонган ҳолда Фарғона ша
ҳар туманлараро фуқароли
судига ишга тикланиш юза
сидан даъво ариза билан му
рожаат қилдим. Аммо суд
нинг қароридан жуда ранжи
дим. Чунки бунга етарл
асос бор эди.Судда маър
заси билан иштирок этга
Фарғона вилояти касаб
уюшмалар Кенгашининг ме
нат ҳуқуқ инспекцияси бўл
ми бошлиғи Т. Мирраҳимо
асоссиз ишдан четлаштири
ганим Ўзбекистон Республи
каси "Меҳнат кодекси"га зи
эканлигини судда ошкор
келтириб ўтганди.

Афсуски, буларни
бари инобатга олинмад
Барча хатти-ҳаракатларим
зое кетди, — дейди Биб
зуҳра Олимова куюнчакл
билан.

Хуллас, айтаверсак гап кў
Бироқ, жойларда киш
ларнинг ҳаловатини йўқ
тиб, пашшадан фил ясаш
устамонларнинг инсон м
сқоллаб йиққан обрў-эъти
борига озгина гап-сўзла
билан соя ташлашга урин
ши бефойда. Тўғри, бу б
лан бироз "ютуқ"қа эри
гандек бўлиши мумкин. Л
кин барибир, кунлар ўти
ҳақиқат қарор топиши ани
Фақат унда ким ҳақ, ки
ноҳақ эканлигининг унчал
ҳам аҳамияти қолмасли
мумкин.

Бу билан биз оқловчил
ёки қозилик қилмоқчи эма
миз. Аммо бир нарса ани
ки, юқорида таъкидлаган
миздек, адолат тарози
қайсидир маънода бузилм
экан, ортиқча шикоятбозли
ка ўрин қолмайди. Ишон
мизки, мутассадилар
ишни холисона ўрганиб, ҳ
икки томонни ҳам қано
лантирадиган қарор қаб
қилса, ўртадаги кемтикли
ўрин қолмасди.

Шавкат АБДУХОЛ

Elim deb, yurtim deb yonib yashash kerak!

Turkiston

1925 yildan chiqa boshlagan

«Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashining bosh nashri

E-mail: Turkisto@online.ru

2003-yil 18-sentabr, payshanba
№ 108 (14758)

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ҚАРОРИ

Муддатли ҳарбий, муқобил хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган фуқароларни бўшатиш ҳамда Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларига навбатдаги чақирув тўғрисида

"Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикасининг Қуролли Кучлари сафларидан:

муддатли ҳарбий хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган фуқаролар — резервга;

муқобил хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган фуқаролар — захирага бўшатилсин.

2. 1976-1985 йилларда туғилган, чақирилиш муддатини

«КАМОЛОТ» ЁШЛАРГА ТАЯНАДИ